

Kidogo Post

Najaars editie

Nummer 10

September 2008

Balikyewunya Women's Group

Wat we allemaal bereikt hebben!

1

Een dagje mee met Marleen

Mijn rol in Uganda voor Stichting Kidogo!

4

In deze editie;

gaat u in een snel vaart een idee krijgen van de werkzaamheden gedurende de afgelopen maanden van Marleen en de vrouwen groep in Banda. Zij beschrijft in het kort de verschillende activiteiten die plaats vonden en initiatieven die in de praktijk gebracht zijn. Helaas is haar jaar vrijwilligerswerk bijna ten einde. Maar u kunt in haar artikel lezen dat er een grote mate van duurzaamheid gewaarborgd is en we verwachten allemaal dat de activiteiten, ook zonder Marleen gewoon zullen doorlopen. Dit zegt iets over de strategie die Marleen gekozen heeft (blijf in dialoog met de vrouwen en betrek hen bij elke stap die je maakt), de betrokkenheid en 'drive' van de vrouwen zelf en de idealen die Stichting Kidogo nastreeft, namelijk; kleinschaligheid en betrokkenheid d.m.v. korte lijnen. oa. Edith's rol om betrokken te blijven bij alle projecten. Om meer zicht te geven wat die rol inhoud, beschrijft ze een dagje mee met Marleen. Ter afsluiting gaan we nog even naar de markt en verkopen we mais.

Namens ons allen wensen wij u weer veel leesplezier!

Balikyewunya Women's Group

Het zit er alweer bijna op, ons jaar in Uganda en mijn jaar met de Balikyewunya Women's Group in B3.

De laatste keer dat ik een stukje schreef voor de Kidogo Post was ik nog maar krap een maand aan het werk met de groep. De verkiezingen voor het bestuur waren net achter de rug en de groep en haar plannen stonden nog in de kinderschoenen.

In de zeven daaropvolgende maanden is er ontzettend veel gebeurd en is de groep gegroeid, in aantal leden maar meer nog in haar ontwikkeling als stevige zelf-hulp vrouwengroep.

Vervolg van Marleen

Samen met Linda en Halima heb ik de groep de afgelopen maanden begeleid in het vormgeven aan hun gezamenlijke missie: het creëren van een gevoel van saamhorigheid onder vrouwen in B3 om middels het delen en ontwikkelen van kennis en vaardigheden de problemen die zij ervaren in hun dagelijks leven aan te pakken.

Met alles wat er de afgelopen maanden door de groep bereikt is kan ik zeggen dat ze aardig op weg is deze missie waar te maken. Op verschillende manieren wordt er gezamenlijk gewerkt aan het aanpakken van problemen en het gevoel van saamhorigheid lijkt groot te zijn en nog steeds te groeien. Zoals in elke groep zijn er zeker uitdagingen en problemen waaraan gewerkt wordt of zal worden, maar tot dus verre lopen de activiteiten die gestart zijn allemaal redelijk voorspoedig.

Vrouwen leren lezen, schrijven en rekenen in de adult literacy classes, waarin een van de groepsleden samen met een daartoe opgeleide trainer uit Banda een stuk of twintig vrouwen op vrijwillige basis les geeft. De vrouwen betalen hiervoor een beetje schoolgeld als symbolische vergoeding en de overheid ondersteunt het programma door een schoolbord, schriften, krijtjes en lesboeken aan de groep te doneren.

Hoewel lang niet alle vrouwen even trouw naar de les gaan en ze geen van allen op tijd komen, zeggen ze er allemaal erg blij mee te zijn en veel nuttige dingen te leren die ze ook toepassen in hun dagelijks leven en werkzaamheden. Zoals het berekenen van winst in hun business en het bijhouden van een simpele boekhouding, Engels praten met klanten die geen Luganda spreken en het lezen van de bijbel. Om de trainers te helpen ben ik momenteel samen met Linda bezig de lessen te evalueren om helder te krijgen wat de vrouwen al geleerd hebben en of ze het gevoel hebben te leren wat ze willen leren.

Het revolving fund bestaat inmiddels uit drie sub-groepjes van vrouwen die wekelijks geld bij elkaar leggen, waarvan in iedere sub-groep per week één vrouw het totale geldbedrag mee naar huis krijgt. Het bedrag dat iemand mee naar huis neemt hangt af van het bedrag dat wekelijks gespaard wordt en het aantal vrouwen in het groepje. Zo is er een groep waarin vrouwen wekelijks vijfduizend shilling per persoon betalen en waarin de 'winnaar' van die week vijfenzeventigduizend shilling ontvangt. Dat is dertig Euro en in Banda is dat erg veel geld. De meeste vrouwen gebruiken dit geld om het in hun business te investeren of schoolgeld voor

de kinderen van te betalen. Hoewel er hier en daar ook zeker wel eens een nieuwe gomès of pruik van gekocht wordt.

Voor vrouwen die ziek zijn of wiens kind of echtgenoot naar de dokter moet, wordt onder de leden geld ingezameld in het kader van 'munno mukabi' (help a friend in need). En naast financiële steun zijn vrouwen er ook voor elkaar door op ziekenbezoek te gaan met een stukje zeep of wat fruit of te helpen met het huishouden, eten koken en de kinderen verzorgen.

Vervolg van Marleen

Een drietal belangrijke activiteiten van de groep die zij de afgelopen maanden gestart is. In juni is daar het mandenproject bijgekomen. Het Kidogobestuur keurde hiervoor het door mij geschreven projectvoorstel goed, waarmee ik een zevendaagse training in manden maken voor de groep kon financieren. Eind juni zijn achtentwintig vrouwen getraind door de NGO TORUWU (Training of Rural Women in Uganda) in het maken van prachtige manden. Na deze training zijn er nog eens vijftien vrouwen getraind door Hanifah, een groepslid en expert in het maken van manden. Hanifah is inmiddels de groepstrainer geworden en dankzij haar en TORUWU zijn er nu ruim veertig vrouwen actief manden aan het vlechten. Van Kidogo geld heb ik ook een eerste lading materialen gekocht voor alle vrouwen, bij wijze van startkapitaal. Tevens heb ik zowel Hanifah als de projectcoördinator een eenmalige financiële vergoeding kunnen geven voor hun werkzaamheden in het mandenproject. Inmiddels weet heel Banda dat de vrouwen in B3 manden vlechten en krijgen ze, ook dankzij een standplaats op de markt van Banda, steeds meer bekendheid. De verkoop van manden staat nog in de kinderschoenen, maar tot nu toe lijkt het erop dat de markt groot is, zowel in Banda en Kampala als daarbuiten.

Via TORUWU werkt de groep mee aan een grote order uit Mombasa en in de toekomst zullen zij hand in hand gaan werken in de grote orders die TORUWU regelmatig uit het buitenland krijgt. De vrouwen zijn erg trots op hun nieuw vergaarde skill en worden zichtbaar steeds beter in het netjes en strak afwerken van de manden. Hanifah traint hen in nieuwe designs en controleert de kwaliteit van de manden die gemaakt worden. Hoewel het nog te vroeg is om het succes van de manden te kunnen beoordelen in de zin van een gestegen gezinsinkomen, vind ik het zelf al een groot succes dat ruim veertig vrouwen voor de rest van hun leven getraind zijn in het maken van mooie manden. Dat is een vaardigheid die ze geleerd hebben en die niemand hen meer afneemt. Over twee maanden zit mijn tijd in Banda erop. Ik laat dan een vrouwengroep achter die naar mijn idee stevig geworteld is en een sterk en zeer toegewijd bestuur heeft. Voor de komende tijd zal ik mij vooral richten op het nog steviger maken van de basis, zodat de groep staat als een huis dat niet instort na mijn vertrek. Het begeleiden van de bestuursleden in hun rol als leiders van de groep en bij het schrijven van de constitution en het registreren van de groep als CBO, zijn daarin drie belangrijke focuspunten voor mij.

In oktober zal ik mij samen met Linda voornamelijk richten op het evalueren van de voortgang van de groep en de veranderingen die deze teweeg heeft gebracht in verschillende aspecten van de levens van vrouwen. Na mijn vertrek zullen Linda en Halima als coördinatoren de groep blijven begeleiden voor zolang als daar behoefte aan is. Ik zal hen hiervoor van Kidogo geld een financiële vergoeding geven.

Het is een rare gedachte over twee maanden alweer in Nederland te zijn. En niet meer dagelijks voeling te hebben met hoe het gaat met de groep en de vrouwen. Dat zal best wel even wennen zijn en ik zal de vrouwen en het werken met de groep echt gaan missen.

Vervolg van Marleen

Maar tegelijkertijd weet ik dat we contact zullen houden en het ook goed is om te gaan. De basis voor de groep is gelegd en daar heb ik een faciliterende rol in gespeeld. Linda en Halima zullen er zijn voor de groep wanneer dat nodig is en verder moet ze het echte werk zelf doen. Zoals ze dat tot nu toe met heel veel toewijding gedaan heeft en haar naam eer aan heeft gedaan.

Want zoals de naam 'Balikyewunya' in het Luganda al zegt: 'we zullen de mensen verrassen met wat we als groep allemaal voor elkaar krijgen'.

Vanuit deze spirit en met een rugzak vol ervaring zal ik in november op het vliegtuig stappen.

Marleen Zielhorst

Een dagje mee met Marleen

S' middags ontmoet ik Marleen en we wandelen van Ntinda naar Banda, zodat we onze benen weer eens goed kunnen strekken en ik nog een snelle up-date krijg van de namen en rollen van de sleutelfiguren binnen het vrouwen project in Banda.

We beginnen bij Juliet de chairperson en coördinator van het vrouwen project, nadat ik eerst Linda uitgebreid groet. Banda en de mensen die zich inzetten voor een betere community, heb ik gemist. Sinds ik zelf druk ben met ons eigen bedrijf, heb ik weinig tijd gehad om bij iedereen op bezoek te gaan. Via Marleen werd ik echter regelmatig op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen. We ontmoeten elkaar zeker een keer per 3 weken en bespreken de gang van zaken. Ik probeer dan vooral te luisteren naar Marleen's verhalen en poog een coachende houding aan te nemen. Waar Marleen om advies vraagt, geef ik mijn ideeën vanuit de ervaringen die ik zelf in het ontwikkelingswerk heb opgedaan.

Banda ontwikkelt. Dit viel mij al op toen we op weg waren naar Juliet's huisje. Er zijn veel meer winkeltjes bijgekomen en in deze winkeltjes is nu niet alleen

keus tussen vijf tomaten, maar ook ananassen, mango's, bonen en de wortels mogen er zijn. Dit oogt op vooruitgang! Uit de wijk blijkt dat het beekje dat door B3 stroomt (vlak langs de Kidogo kraan) sinds een hele tijd niet meer overstroomt is geraakt, waardoor de hele wijk droge voeten hield en dus de winkelstraat uitgebreid kon worden. Mede dankzij Floor en de Papo jongens die hier in ieder geval een aantal kwartjes hebben laten vallen met als resultaat dat de wijk bewoners zelf de beek schoonhouden om opstoppingen te voorkomen.

Juliet zelf woont in een klein huisje, waar net een bank en twee stoelen met een tafeltje en een bed in passen. Op de tafel staat een hand gemaakte mand, gevlochten in de rood, geel en groene kleuren van FDC, de oppositieleider in Uganda. Maar zegt Juliet, ik vlecht net zo lief een knal gele mand voor je (Museveni's kleur), zaken doen, zijn zaken doen. Mooi is dat, deze vrouw heeft business spirit en ze gaat er helemaal voor!

Even later zitten we met z'n allen in de schaduw te wachten op de ontmoetingsplek voor een verzameling manden vlechtende vrouwen meeting. Gedurende een uurtje druppelt die ene na de andere vrouw binnen en sluit zich aan bij de groep. Ik bekijk mij dit alles en heb uitzicht op de drukke winkelstraat van B3.

Vervolg Edith

Plotseling komt er een dronken oudere man op ons af en vraagt of wij misschien een centje zouden willen bijdragen aan zijn dagelijkse alcoholische goedje. Wij bedankten ons vriendelijk en teleurgesteld druipt de man af. Om even later weer terug te komen en provocerend een doek van iemands hoofd af te trekken....mmmm wat een vreemde man. Gaat hij voor meer onrust zorgen? Ik zie hem de vuilnisberg naast ons opstomen (hier heb ik net nog twee kindjes van drie hun grote boodschap zien zitten doen) en hij plukt een pruik van zwart haar tussen al het afval en dropt deze binnen een meter afstand voor onze voeten. Het lijkt wel alsof hij wil zeggen, koop deze prachtige pruik van mij en dan zal ik je niet meer verder tot last zijn. Helaas zonder succes. Waarschijnlijk vonden we ons eigen natuurlijke haar goed genoeg en schonken de oude man geen aandacht. Boos kwam hij even later terug om Marleen, maar onder invloed raakte hij Linda, een flinke kopstoot te geven van achteren. Linda, struikelt naar voren en de man druipt weer af. We hadden het allemaal totaal niet zien aankomen, het gebeurde heel snel en op dat moment waren we eerder overrompeld dan dat iemand direct actie ondernam. Linda had flinke hoofdpijn en liet weten wat er gebeurd was aan een van de mannen (een van de heren had Marleen en mij net een uitgebreid huwelijks

aanzoek gedaan en wilde ons wel kopen voor heeeeeeel veel geiten) iets verder op. Nu deze mannen op de hoogte waren gebracht, was het maar een minuutje wachten of de dronken oude man kwam weer onze kant uit. Maar deze keer kwam hij niet zo ver, hij werd gelijk op de grond geduwd en er werden touwen om zijn voeten gebonden. Er wordt op hem los geslagen, als aemand er een ere bij haalt als hulpmiddel om nogmeer gebroken botten te veroorzaken, grijpt Linda in. Zo was het wel genoeg, de man heeft vast zijn lesje geleerd. Maar de B3 bewoners waren woest, hoe kunnen ze dit toestaan? Er mag zeker niets gebeuren met onze 'witte' gasten. Deze man verdient het om alle hoeken van de sloppenwijk te zien. Ondertussen hoorden we de oude man krijsen dat hij geld wilde van de Muzungu's. Op het punt dat ik denk, nu ga ik zelf de politie er toch maar bij halen, want ik zou niet de oorzaak willen zijn van de dood van deze man, stopt het gevecht. Hij wordt door de menigte de straat uitgejaagd en we hebben hem daarna niet meer gezien. Onderlinge sociale controle had z'n effect.

Van de schrik bekomen, gingen we verder met de meeting. Marleen had deze goed voorbereid en structureel behandelden we de punten op de agenda. Voornamelijk actie punten ter voorbereiding van de verkoop van manden a.s. zaterdag. Ook word de Kidogo

brief voorgelezen (waarin toezegging voor project financiering bevestigd staat) en overhandigd zodat iedereen het flitsende Kidogo logo van dichtbij kan bekijken. De vrouwen krijgen vervolgens de kans zichzelf voor te stellen en vragen te stellen aan mij. Ik vind het heerlijk om weer eens zo dicht bij de bevolking te staan, in dialoog, grappen makend en 'filosofierend' over het leven. Dit laatste onderwerp betreft vooral het punt waarom ik nog geen 6 kinderen heb en of ik zou overwegen in Uganda te bevallen, aannemende dat ik ook wel kinderen zou willen, want dat is toch iets dat elke vrouw gewoon ondergaat....thans in Banda. Waarna Linda dit onderwerp nog even in-kopt door te zeggen dat wij hun voorbeeld kunnen zijn aangezien we aan family planning doen en eerst sparen voor schoolgeld voordat we überhaupt overwegen ons gezin van man en andere relatives uit te breiden. Anyway, een stukje over de oorsprong van het leven en hoe gemakkelijk men hier daarmee omgaat. Ondertussen wordt er nog steeds druk gevlochten aan de manden en ik zie hoe men elkaar erop wijst de goede vormen aan te houden en hoe je kan voorkomen dat de kleuren ongewild mengen. Het begint donker te worden en de meeting komt tot een einde. Marleen sluit dit af door nog even flink te netwerken met de eigenaar van de locatie om te bekijken of de vrouwen groep wellicht gebruik mag maken van de lege loods want dan hoeven ze niet in de regen

Vervolg Edith

te vergaderen en kunnen ze hun spullen laten drogen. Tactisch overhandigt Juliet een van haar manden en de eigenaar straalt van het hele initiatief, nu kan die alleen nog maar 'ja' zeggen! En op de kop toe, belooft hij de vrouwen zijn zoon van het manden project te informeren want wie weet kan hij in Amerika nog wat netwerkjes in gang zetten om een grotere markt te vinden voor de manden.

Edith Muijsers

Zelf ook een idee?

Een scale aan initiatieven hebben wij voorbij zien komen de afgelopen jaren. Van de marathon lopen, feesten houden, kleding inzamelen tot studieboeken verzamelen, het kan allemaal!

Heb jij ook een goed idee? Of zou je graag zelf vrijwilligerswerk willen doen gedurende 1 jaar in Uganda? Wellicht liever in Nederland (we zijn nog op zoek naar een Drupal technicus die de Kidogo website af en toe kan aanpassen)? Of heb je vragen?

Neem gerust contact op met het Kidogo bestuur en leg je plan/vraag voor!

Kool en mais op Nakawa Market

Juliet verkoopt kool op Nakawa Market en geroosterde mais in B3. Dit betekent dat zij 's ochtends heel vroeg opstaat om voor 6 uur op Nakawa Market te zijn en haar kolen en vijftig maiskolven te kopen. Want dan is de mais 50 shilling per kolf goedkoper.

En maal vijftig kolven betekent dat toch een besparing van 250 shilling. Op maandag, woensdag en vrijdag is het 'Farmer's day' op Nakawa. Dit betekent dat de boeren 's ochtends heel vroeg met hun groentes naar Nakawa komen om ze hier te verkopen aan de marktlui. Zo ook de kolen. Heel veel kolen. Bergen van wel twee tot driehonderd kolen. Mais wordt iedere dag verkocht, behalve op zondag. Stapels maiskolven in verschillende gradaties. Van grote en duurdere kolven om te roosteren tot kleinere en goedkopere om te koken. Omdat Juliets kookpan gestolen is op de begrafenisceremonie van haar man en een nieuwe toch al gauw zo'n 30.000 shilling kost, roostert zij alleen nog mais. En koopt ze dus de duurdere kolven, van 100 shilling per stuk. Deze verkoopt ze in Banda geroosterd voor elk 200 shilling. Met vijftig maiskolven betekent dat een dagelijkse opbrengst van 10.000 shilling. Minus de inkooprij van de mais en de kosten voor de bus

en de houtskool die nodig is om te roosteren en nog wat andere dagelijkse kosten, betekent dit een netto winst van een kleine 3500 shilling per dag. De kolen verkoopt ze op maandag, woensdag en vrijdag op Nakawa en hiermee heeft ze een winst van 4000 shilling per dag. Duizend shilling is ongeveer veertig eurocent.

Juliet heeft gekozen voor kool en mais omdat dit haar als alleenstaande weduwe de mogelijkheid geeft om werk, huishouden en kinderen te combineren. Om 10 uur is ze namelijk weer terug van de markt met haar mais en heeft ze als het goed is al haar kolen verkocht op Nakawa. Tussen 10.00 en 17.00 uur heeft ze dan de tijd om eten te koken, haar kind naar school te brengen en het huishouden te doen. Om 17.00 uur gaat ze met haar maiskolven, krukje, houtskool en rooster zitten langs de hoofdweg in B3 waar de meeste mensen doorheen lopen. Ze gaat pas naar huis als alle vijftig haar kolven verkocht zijn. Dat is meestal rond een uurtje of zeven. En dan is het tijd om te koken, te eten en te slapen. Om de volgende ochtend weer om 6 uur op Nakawa te zijn. Op zondag is ze vrij want dan gaat ze naar de kerk. En heeft ze sinds vorige week een meeting met een vrouwengroep voor te zitten. Juliet weet heel precies te vertellen wat ze verdient op maandbasis en hoe ze het voor elkaar krijgt om alledrie haar kinderen naar school te laten gaan.

Prioriteit nummer een van de meeste vrouwen. De twee oudste kinderen wonen in the village bij haar broer en gaan daar naar school. Want in het dorp hoef je geen schoolfees te betalen, alleen een uniform en porridge. In Kampala daarentegen kost het 30.000 tot 50.000 shilling per term om je kind naar school te laten gaan. En dat kan Juliet niet betalen van haar inkomsten uit de verkoop van mais en kool. De kwaliteit van het onderwijs is in Kampala echter veel beter en daarom heeft ze ervoor gezorgd dat elk kind drie jaar in Kampala naar school kon gaan. Daarna verhuisden ze naar het dorp van haar broer. In het dorp heeft ze ook een stukje land waarop bananen en groentes verbouwd worden door haar broer. Dit stukje land heeft ze gekocht van het geld dat ze kreeg als vergoeding voor de dood van haar echtgenoot, die verongelukt is op zijn werk. Met het oog op de toekomst van haar kinderen leek het haar slim dit geld te investeren in land.

Met een diep respect hoorde ik haar verhaal aan en werd me duidelijk hoe je als alleenstaande vrouw alledrie je kinderen naar school kunt laten gaan door kolen en mais te

verkopen. Volgens haar dankzij God, die haar altijd heeft bijgestaan. Volgens mij door kei hard te werken, van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. En na een zware tegenslag niet bij de pakken neer te zitten maar te zoeken naar nieuwe manieren om te overleven. Daar is mijns inziens heel veel moed, wilskracht en doorzettingsvermogen voor nodig.

Nu ik zoveel te weten was gekomen over de kolen en mais business, moest ik de volgende keer maar helpen met het daadwerkelijk verkopen van de kolen. Zeker weten!

Marleen Zielhorst

Uw steun blijft nodig!

Tot op heden is het Stichting Kidogo gelukt om iedere cent die u geeft, te besteden aan lokale projecten die door onze vrijwilligers begeleid worden. De stichting heeft echter ook te maken met vaste kosten die ieder jaar terugkomen, zoals administratiekosten, bankkosten en kosten van promotiemateriaal. Het bestuur, dat overigens pro-deo werkt, vraagt daarom uw financiële steun om ook in deze kosten te voorzien.

Hartelijk dank voor uw bijdrage!

Giro 1878173 t.n.v. Stichting Kidogo in Maastricht

Giro

1878173

Maastricht

www.kidogo.org